

УДК. 327.58:316.7:82:7 (575.3+575.2)

ҲАМКОРИҶОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВА ҶУМҲУРИИ ҚИРҒИЗИСТОН ДАР СОҲАИ ФАРҲАНГ

Давлиёрова С. Т.

Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои АМИТ

Таҳкиму густариши равобит байни ду ҳамсоҷакишвар-Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Қирғизистон дар даврони истиқлол ҳамчун тамоюли рушди робитаҳои фарҳангӣ ба назар мерасанд. Лозим ба тазаққур аст, гарчанде, ки дар Ҷумҳурии Қирғизистон соли 2005 мавҷи эътирозу нооромӣҳо бо номи “инқилоби зард” ба вуқӯъ пайваста бошад, ҳам аммо ба муносибати байни кишварҳо нисбати якдигар ягон тағйирот вуруд нагардидаву дар самти сиёсати хоричии ду кишвари ба ҳам дӯсту бародар тавофуқи пурра дар масоили байналмилалӣ ва минтақавӣ мерасонад ва сатҳи он боз ҳам баланд боқӣ монда, равобит ба марҳалаи сифатӣ гузаштааст.

Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҷумҳурии ба мо дӯсту бародар ва ҳамсоҷаву ҳамсарҳад Ҷумҳурии Қирғизистон дар тамоми ҷабҳаҳои сиёсӣ, фарҳангӣ, дипломатӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ густариш ёфтаанд. Аз ҷумла, баргузориҳои Рӯзҳои фарҳангии ҳар ду ҷумҳурӣ, созмондиҳии чорабиниҳои гуногуни милливу мусиқӣ, намоишҳо, конференсияҳои илмиву амалии байналхалқӣ, симпозиуму машваратҳо бо иштироки намояндагони илм, фарҳанг ва зиёиёни эҷодкор ба ҳукми анъана даромадаанд. Тавре маълум аст, халқҳои тоҷик ва қирғиз аз замони қадим ҳудудан ба ҳамдигар наздик буда, дар як сарзамин ҳаёт ба сар мебаранд ва аз ҳамон давраҳо бо тоҷикон ҳамсоҷагии наздик ва доду гирифт доранд.

Дар раванди таърих мардуми қирғиз дар баробари миллати тоҷик пасту баландҳои зиёдро аз сар гузаронидааст. Ин ду мардуми ба ҳам наздик бидуни хат, таърихи асрҳо ташаккулёфтаи миллати хешро тавассути эпоси “Манас”, «Гуруғлӣ»- ро ба насли оянда ба мерос мондаанд. Дар эпоси “Манас” далелҳои алоҳидаи таърихӣ, қаҳрамонҳои шахсиятҳои алоҳидаи таърихӣ, пешвоёни кишвар, маълумот оид ба ҷамъият, урфу одат ва ҳаёти мардуми қирғизро дар худ таҷассум менамояд [1,143].

Ҳарчанд рӯзгори одамизод доимо ба оянда ҷорист, таҷрибаи пешинаи ӯ- ғизои асосии ӯ, ҳамон кӯҳе, ки ба он така мекунад, меросест барои насли фардо. Бе вучуди он тараққиёти ҳаёти ҷамъиятӣ ва маданӣ мумкин нест. Ин манбаъ дар навбати аввал махсусан табиати суҳан аст.

Суҳани аз қаъри ҳикмати халқ ҷараёнёфта зимни тасвири ҳар гуна ҳаракат, амал, корнома ва мақсади ба пеш гузошташуда, ҳар чизе ки бошад даставвал ба фикру идроки ӯ тааллуқ дорад. Тамоми комёбиҳои инсон аз фикр, аз суҳан сар шуда, ба шакли таҷриба мебарояд ва боз ба даргоҳи ақли инсон, суҳанони инсон бармегардад, идроки онро бой мегардонад. Дар замони ҳозира сифати суҳан бо суръати ғавқуллода аз як зина ба зинаи дигар, аз як поғунда ба поғундаи дигар боло меравад. Тағйироти тунду тези илм, техника, ҳаёти ҷамъиятӣ рӯз то рӯз ақли инсонро шитобида, ба баҳри беканори иттилоот мерасонад.

Рӯз то рӯз амиқтар рафтани ғояҳои фалсафӣ, маънавий-ахлоқӣ дар адабиёти бадеӣ, инъикоси ҷаҳду талоши инсоният ба рушд, ба нур, масъалаи асосӣ ва муқтазои айёми мост. Ба ин нигоҳ накарда, ганҷи бебаҳои санъати суҳани бостонӣ, ки зодаи шифоии халқ аст, аз асрҳои дуру дароз ранҷу машаққатҳо дида ва нуру ҷилои аввалзоди худро гум накарда, то ба даврони мо омада расидааст, ки дар даврони имрӯза бошад, ҷун падидаи воқеӣ қабул карда мешавад. Ин ганҷ, ки ҷун пайкари зинда, доимо дар ҳаракат аст, аз сарҳади тамаддуни бостонӣ гузашта, ҳамчун нафисаи зинда ва қобили талаботи имрӯза, бешак ба сарвати маънавии халқ ҳамҷоя мешавад.

Мероси бузурги халқи қирғиз-анъанавӣ эпикӣ, алалхусус, ба ҳамин сарвати бебаҳои маънавий мутааллиқ аст. Яке аз қадимтарин халқҳои Осиёи Миёна будани халқи қирғиз аз

илми таърих маълум аст. Халқи қирғиз дар роҳи сабзиши худ бисёр офатхоро паси сар карда, намунаҳои барҷастаи маданияти эпикӣ сохт. Агар халқҳои дигар маданияти қадим ва таърихи худро дар адабиёти хаттӣ, ҳайкалтарошӣ, меъморӣ, театр, рассомӣ ҳифз дошта бошанд, пас халқи қирғиз идроку шуури миллӣ, орзуву андеша, мубориза, мақсад ва дар як қатор ҳодисоти таърихӣ воқеияти худро дар жанри эҷодиёти даҳонии халқ мунъакис сохтааст. Ба ҳар ҳол қуллаи мероси аҷдодии қадими қирғизҳо эпоси азими “Манас” аст.

Дар ҳақиқат ҳам “Манас” бо қудрати бадеии нотакрори худ, бо инъикоси таърихи бисёрасраи халқ, бо мундариҷаи ғоявӣ, ахлоқӣ, фалсафӣ, бо фарогирии ҳартарафаи ҳаёти халқ: маишат, лашкар, хунар, санъати чанг, анъана, урфу одат, маданияти халқ - дар радифи нодиртарин ёдгориҳои санъати шеърӣ меистад. Дар эпоси “Манас” сурат гирифтани воқеоти таърихӣ (оид ба қисмати халқи қирғиз) бебаҳс аст.

Бунёд шудани эпоси “Манас” эҳтимол, вазъияти таърихӣ бошад. Аммо “Манас” солномаи таърих нест. Ин пеш аз ҳама асари бадеии дар заминаи воқеаҳои таърихӣ аз даҳони эҷодкори халқ рӯидааст, ки пайваста сарехтар гаштаву инкишоф ёфта, аз борҳои сарзиёди халос шуда, такмилу танзимҳои тозаро қабул кардаву ҳазм намуда, имрӯз ба ин қуллаи баланд расида аст. Аз ин ҷост, ки дар асар қатори гирудори зиндагӣ фантастикаи ақлрабо вучуд дорад, дар қатори инъикоси воқеаҳои таърихӣ асотирҳои худрӯй низ ҷой доранд. Онҳоро аз ҳам ҷудо кардан нашоёд, ба ҳамдигар саҳт часпидаанд. Ҳамин тариқ, эпоси “Манас” дар авҷи камолоти худ, яъне тавассути идроки эҷодкоронаи бадеии авлодон, аз қавм ба қавм гузашта, пухташудаву рушду матонат ёфта, то ба даврони мо омада расидааст. Толеи таърихии ин эпос баланд будааст. Вагарна кӣ медонист, ки на танҳо эпос, балки халқи ин эпосро эҷодкардаву аз як офат ҳанӯз наҷот наёфта, ба офати дигаре дучор шуда ва торафт камнуфузу камшумортар гашта, ба ҷӣ ҳол меафтод.

Эпоси азим, умри абад ёфт, аз шакли даҳонӣ ба ҳаёти хаттӣ гузашт. Ҳамин тавр, ин маҳзари нафосат, ин эпос, ки аз даҳон ба даҳон гашта, дар доираи як халқ сайр мекард, интишори хаттӣ ёфт ва дар ҳазинаи маданияти ҷаҳонӣ ҷой гирифт. Хуллас, чунин гуфтан раво аст: ғояи асосии эпос, ғояе ки саросари эпосро фаро гирифтааст, ин ғояи ҷовид ва аз замони пайдоиши оламу одам ногусастанӣ ва он ҳамешаву дар ҳар ҷо ҳамроҳи одам, ба ӯ қуввату имондиҳанда, маҷбуркунандаи ҷӯяндагиву ёбандагӣ, шитобандагӣ ба сӯйи мақсад, дар рӯзҳои афсурдарӯхӣю хастаҳолии бахшандаи болу пар, физояндаи қудрату тавоноист. Тамоми бунёди бадеии эпос, рӯҳбаландии он аз оғоз то анҷом як ғояро талқин мекунад-ин ғояи озодӣ, ғояи истиқлол мебошад. Замон ба замон гузашта, даҳон ба даҳон гашта, то даме ки дар рӯи замин забони қирғизӣ ҳаст “Манас” чун қуллаи миллии мо ҷовидонист [2,3-8].

Дар баробари раванди ҳамкориҳои Ҷумҳуриҳои Тоҷикистону Қирғизистон дар соҳаи гуманитарӣ низ суръати рӯзафзун дорад. Ҳайатҳои ду кишвар дар сатҳи мартабаҳои мухталиф, дар ҷорабиниҳои илмию фарҳангии якдигар фаъолона ширкат меварзанд.

Тарҷумаи адабиёти бадеӣ дар таърихи адабиёт давраи махсус махсуб меёбад.

Маҳз дар ҳамин давра фаъолияти тарҷумонӣ дар адабиёти тоҷик соҳаи мустақили фаъолияти адабӣ гардид.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар байни осори нависандагони собиқ ҷумҳуриҳои иттифоқӣ аз ҳама бештар асарҳои нависандаи машҳури қирғиз Чингиз Айтматов маҳбуби мардум гашта аст. Хонандаи тоҷик дорои имконияти хуби хондани асарҳои ин нависанда дар ҳаҷми хурду калон дар саҳифаҳои рӯзномаву маҷаллаҳо ё нашрияҳои алоҳида дар тарҷума ба забони тоҷикӣ буд. Дар Тоҷикистон на танҳо асарҳои бадеии нависанда тарҷума ва нашр мешуданд, балки асарҳои ӯ дар дигар жанрҳо низ ба мисли мақолаҳои публитсистӣ, очеркҳо ва пйесаи машҳури ӯ “Фатҳи қуллаи Фудзияма” дар саҳнаи Театри академӣ-драмавии ба номи Абулқосим Лоҳутӣ нишон дода шуд.

Чингиз Айтматов, бешак, аз зумраи бузургтарин адибони асри XX ва серхонандатарин нависандагони ҷаҳонӣ аст. Эҷодиёти ӯ ҳам аз лиҳози мундариҷаву шакли бадеӣ ва ҳам аз

нигоҳи тафаккур ба масоили бунёдиву азалии башарият, муаммоҳои ҷовидонии рӯҳ-шарафу вичдони одамӣ ва ҳикмати ҳаёту мамот бехтарин намунаҳои насрӣ дар адабиёту фарҳанг ба шумор мераванд. Қиссаву романҳои ӯ натиҷаи мушоҳидаҳо ва муроқибаҳои бобати воқеияти ноорому номуътадили зиндагӣ буда, аксаран ҷомаи рамзу асотир пӯшидаанд. Ҳамин ҷиҳати осор, яъне вижагиҳои шартию рамзӣ ва асотирӣ осораш Чингиз Айтматовро маҳбуи қалби хонандагонаш дар паҳнои олам гардондааст.

Қариб ҳамаи повесту романҳои Чингиз Айтматов бо забони тоҷикӣ тарҷума шудаанд, ба монанди: “Дуроҳаи бӯронӣ”, “Модаргавазн”, “Алвидоъ Гулсарӣ”, “Киштии сафед”, “Повестҳо”, “Порабри сафеди Чингизхон”, “Ҷамила”, “Роҳи Каҳкашон”[3].

Ёдовар шудан ба маврид аст, ки бехтарин роҳҳои самараноки ривочу равнақи робитаҳои адабии халқҳои тоҷику қирғиз дар замони Шӯравӣ гузаронидани ҳафта ва даҳаҳои адабиёти ин халқҳо буд. Пас аз соҳибистиклол гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон 09.09.1991 ва Ҷумҳурии Қирғизистон 31.08.1991 ҳамкориҳо дар соҳаҳои фарҳанг, адабиёт ва санъат новобаста аз хаводиси рӯзгор, вазъи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва гуманитарӣ дар ҳаёти ин ду халқ ҷойдошта, рушд намуда истодааст.

Тибқи шиносӣ, таҳлил ва коркарди ҳуҷҷатҳои бойгонии Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи фарҳанг метавон гуфт, ки дар тӯли 30 соли Истиклоли давлатии ин ду ҳамсоякишвар ҳамкориҳо дар соҳаҳои мазкур хеле назаррас арзёбӣ гардидаанд.

Мувофиқи созиши миёни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Қирғизистон дар бораи ҳамкориҳои фарҳангӣ моҳи майи соли 2004 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Рӯзҳои фарҳангии Ҷумҳурии Қирғизистон гузаронида шуданд.

Ба тақвияти ҳамкориҳои фарҳангии ҷонибҳо мулоқоту вохӯриҳои сарварони давлатҳо низ мусоидат менамоянд. Аз ҷумла, дар натиҷаи мулоқоти кории Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бо Президенти Ҷумҳурии Қирғизистон Қурмонбек Боқиев аз 15-16 майи соли 2008 дар шаҳри Хучанд Созишнома дар бораи барқарор намудани равобити дӯстӣ байни шаҳри Нораки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳри Қарокӯли Ҷумҳурии Қирғизистон ба имзо расид, ки сатҳи равобити иҷтимоӣ-фарҳангии ин шаҳрҳоро боз ҳам густариш дод.

Аз 24 то 26 апрели соли 2009 дар шаҳри Бишкек Фестивали байналхалқии «Ҷаз. Бишкек. Баҳор-2009» баргузор гардид, ки дар он ҷониби Тоҷикистонро гурӯҳи «Авесто» намояндагӣ намуд.

Аз 30 апрел то 3 майи соли 2009 дар шаҳри Душанбе аввалин Фестивали Душанбегии Ҷаз баргузор гардид. Ташкилкунандагони фестивал Барномаи рушди фарҳанг ва санъати Маркази швейтсариҳои ҳамкорӣ дар Тоҷикистон, Маркази фарҳангии «Бохтар» ва Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Талабхӯҷа Сатторов ба шумор мераванд. Дар фестивал ҳунармандон аз Ҷумҳуриҳои Озарбойҷон, Туркманистон, Ўзбекистон, Тоҷикистон иштирок намуданд. Ҷониби Қирғизистонро ҷаз-гурӯҳи «Солёные орешки» намояндагӣ кард. 9 майи соли 2009 дар деҳаи Учкӯрғони ноҳияи Қадамҷойи вилояти Боткенти Ҷумҳурии Қирғизистон чорабиние баргузор гардид, ки ба рӯзи таҷлили 64-умин солгарди Ғалаба бар фашизм бахшида шуда буд. Бо даъвати Ассотсиатсияи тоҷикони Қирғизистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар чорабинӣ ҳаёти Тоҷикистон ширкат варзиданд.

Аз 15 то 20 майи соли 2009 дар шаҳри Душанбе Фестивали байналхалқии мусиқии фортепиано «Piano Forte» баргузор гардид. Ташкилкунандаи ин чорабинӣ Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Талабшоҳ Сатторов ба шумор мерафт. Дар фестивал намояндагони Қазоқистон, Россия, ИМА ва Эрон иштирок карданд.

Ҷониби Қирғизистонро ҳунармандон З.Наринбаева ва Г.Конушева намояндагӣ карданд.

Театри давлатии лӯхтаки Тоҷикистон дар Фестивали I-уми байналхалқии театрҳои лӯхтак иштирок намуд, ки моҳи сентябри соли 2009 дар шаҳри Бишкек доир гашта буд. Баргузориҳои фестивал ба 70-солагии Ҷаҳонии Театри академии давлатии лӯхтаки Бишкек ба номи Мӯсо

Жангазиев бахшида шуда буд. Вобаста ба солгарди чашни театр меҳмонони зиёдро аз кишварҳои гуногун даъват намуд.

Аз 11 то 13 ноябри соли 2009 дар шаҳри бостонии Хучанд Рӯзҳои фарҳанги вилояти Боткенти Қирғизистон дар вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гаштанд, ки дар рафти онҳо мардуми тоҷик бо дастовардҳои Ҷумҳурии Қирғизистон дар соҳаи фарҳанг ва санъат ошно шуданд. Дар Маҷмааи давлатии «Кохи Рӯдакӣ» ҳунарнамоии овозхонҳо бо иштироки намоёндогони гурӯҳҳои эҷодии Тоҷикистон ва Қирғизистон доир гардида, дар намоишгоҳи санъати (Арт-галерея) шаҳри Хучанд намоиши расмҳои рассомони Ҷумҳурии Қирғизистон-И. Калимбердиев, А.Абдрахманов, С.Кудайкулов ташкил карда шуд. Ҳайати қирғиз аз Қасри Арбоб ва Қасри ҷавонон дидан намуданд, ки дар онҳо ҳунармандони Ҷумҳурии Қирғизистон баромад карданд. Дар ҳамин ҳо намоишгоҳи ҳунароҳои дастии миллии Ҷумҳурии Қирғизистон-қолинҳо, сару либос ва юртаҳо баргузор гардид.

Аз 15 то 22 апрели соли 2010 коллективи эҷодии Театри лӯхтак аз Ҷумҳурии Қирғизистон дар 2-юмин Фестивали байналхалқии театрҳои лӯхтак «Чодари хаёл» дар шаҳри Душанбе иштирок намуд.

Овозхони Ҷумҳурии Қирғизистон Айжан Нусувалиева аз 18 то 19 сентябри соли 2010 дар Фестивали мусиқии «Осмони Иттиҳод», ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳунармандони ҷавони эстрадаро муттаҳид мекард, иштирок карда, соҳиби ҷоиза барои овози беҳтарин гардид.

Дар ҷаҳорҷӯбаи «Ҳафтаи кинои қирғиз», ки моҳи май таҳти сарпарастии Лоиҳаи байналхалқии «Дидор» гузашт, 9 филм аз Ҷумҳурии Қирғизистон намоиш дода шуд. Аз ҷумла, муҳлисон филмҳои коргардон М. Аликулов «Чичкон» ва «Сарҳад», Ақтан Арим Кубат-«Бешкемпир», Э. Абдижапаров-«Светлая прохлада», Т. Бирназаров-«Қарз» ва «Неизвестный маршрут»-ро тамошо карданд. Моҳи июн аз Телевизиони марказии Тоҷикистон филми мустанад дар бораи нависандаи бузурги қирғиз Чингиз Айтматов намоиш дода шуд.

Моҳи март соли 2012 ҳайати бонуфуз аз Ҷумҳурии Қирғизистон ба шаҳри Душанбе ташриф оварда, дар маросимҳои тантанавии бахшида ба чашни байналмилалӣ Наврӯз иштирок намуданд.

Моҳи апрели соли 2012 дар шаҳри Душанбе Фестивали сеюми байналмилалӣ театрҳои лӯхтак «Чодари хаёл» бо иштироки 14 театри касбии лӯхтак аз 9 кишвар баргузор гардид. Дар фестивали мазкур Театри давлатии лӯхтаки ба номи Мӯсо Ҷонғозиеви шаҳри Бишкеки Ҷумҳурии Қирғизистон бо намоишномаи «Чунин ҳам мешавад» иштирок намуда, онро барои ҳаводорони хурдсол пешкаш намуд.

Моҳи май соли 2012 дар шаҳри Бишкек Фестивали байналмилалӣ «Театрҳои хиёбонӣ» доир гардид. Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар ин ҷорабинӣ бонуфуз Театри давлатӣ академӣ-драмавии ба номи Абулқосим Лоҳутӣ бо намоишномаи «Гулистон» -и Саъдии Шерозӣ ва Театри давлатӣ ҷавонон ба номи Маҳмудҷон Воҳидов бо намоишномаи «Шаби дур афтодан»-и Бозор Собир муаррифӣ карданд.

Намоишҳои мазкур аз ҷониби тамошобинони қирғиз хуб пазируфта шуда, бо дипломҳои Фестивал кадр гардиданд. 26 июни соли 2012 дар Сафорати Ҷумҳурии Қирғизистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хотири нависандаи бузурги қирғиз Чингиз Айтматов мизи мудаввар дар мавзӯи «Эҷодиёти Чингиз Айтматов» баргузор гардид. Баъдан иштирокчиёни ҷорабинӣ филми мустанад дар бораи Чингиз Айтматовро бо номи «Хобҳои сафед дар ҷодаи манзил» (Белые сны по дороге домой) тамошо карданд.

Иштироки аз ҷониби Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон-Қирғизистон» ҳунарпешаҳо О.Солиев, Г.Қурбонова ва И.Исломӣ дар Фестивали байналмилалӣ «Иссиққӯл- 2012» дар шаҳри Бишкек таҳкимгари дӯстии байни ду халқ шуд.

Намояндагони Консерваторияи миллии Қирғизистон дар Фестивали байналмилалии мусикии «Фортепиано» дар шаҳри Душанбе маҳорати хуби навозандагӣ зоҳир карданд. Ин ду иқдом мисоли равшани равобити фарҳангии ду кишвари ҳамсоя аст.

Моҳи март соли 2013 бо ибтикори роҳбарияти Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон-Қирғизистон» ва мусоидати Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд ва Ҳукумати ноҳияи Боткенти Ҷумҳурии Қирғизистон ба ифтихори чашни Наврӯз бо иштироки санъаткорони ду кишвар Фестивали байналмилалии санъат ва хунари «Айгул» (Гули сурх) доир гашт.

Дар шаҳри Душанбе ҳар сол дар арафаи иди Наврӯз Фестивали байналмилалии театрҳои касбӣ бо номи “Парасту” доир мешавад, ки дар он театрҳои драмавии Ҷумҳурии Қирғизистон хунарнамоӣ мекунад.

Соли 2013 Фестивали байналмилалии «Дидор», ки дар шаҳри Душанбе доир гашт, 9 филми кинематографистони Ҷумҳурии Қирғизистон намоиш дода шуд.

Чорабинии фарҳангӣ миёни ҳарду кишвар мунтазам баргузор мешаванд, ки Ҷамъияти дӯстӣ ва равобити фарҳангии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷӣ ва Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон-Қирғизистон» саҳми босазо доранд.

Бо ташаббуси аъзои Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон-Қирғизистон» дар шаҳри Душанбе таҳти унвони «Дӯстӣ баҳри шукуфои халқҳо» чорабинӣ барпо гардид. Дар он аъзои Раёсат, кормандони масъули Ҷамъияти дӯстӣ ва равобити фарҳангии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷӣ М. Шарипова, Х. Расулов, ходимони илму фарҳанг ва дигарон иштирок намуданд.

9 декабри соли 2013 дар толори фарҳангии Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино Рӯзҳои фарҳангии донишҷӯёни қирғиз доир гардид. Дар ин чорабинӣ аъзои Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон-Қирғизистон», муовини раиси ҷамъият Ш.Неъматова ва консули Сафорати Қирғизистон дар Тоҷикистон Э.Сарибаев иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Бо ибтикори Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон - Қирғизистон» соли 2015 робитаҳои фарҳангии кишвари мо бо мардуми Ҷумҳурии Қирғизистон таҳким ва густариш ёфт. Дар ноҳияи Чиргатол (ҳоло Лахш) бо иштироки адибони шинохта Рустами Ваҳҳоб, Аҳлиддин Ҳисорӣ ва хунарпешаи маъруф Ортики Қодир маҳфили фарҳангӣ баргузор шуд. Дар ин нишастҳо рӯзноманигорон, муаллимон ва навқаламони қирғиз низ ширкат варзида, дар васфи дӯстии ду миллати ҳамҷавор шеърро таронаҳо кироат намуданд.

Моҳи сентябри соли 2015 чунин нишастҳо бо унвони «Дӯстиро ҷустуҷӯ дорем мо» дар миёни тоҷикону қирғизҳои ноҳияҳои Исфара ва Ҷаббор Расулов баргузор шуд. Адибон аз вилояти Суғд: Бобоҷон Иқром, Ҷӯра Юсуфӣ, Ҳусейни Нарзулло роҷеъ ба таърихи дӯстии ин ду халқ суҳбатҳо орошанд ва намунаҳо аз ашъори худ ва аз осори шоирони ҳарду миллатро ба самъи ҳозирин расонданд. Мувофиқи созишҳои миёни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Қирғизистон аз 8-ум то 13-уми июни соли 2015 дар Қирғизистон Рӯзҳои фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуданд. Маросими кушодашавии Рӯзҳои фарҳангии Тоҷикистон 8-уми июн дар Филармонияи миллии Қирғизистон ба номи Т.Сатилганов баргузор гардид. Дар идомаи маросим баромади пурмухтавои устодони санъат-хунарпешаҳои халқӣ ва шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, гурӯҳҳои рақсӣ ба роҳ монда шуд, ки ҳам асарҳои анъанавии халқӣ ва ҳам классикии санъати ҷаҳониро иҷро намуданд. Дар Осорхонаи санъати тасвирии ба номи Г. Айтиев аз 9-ум то 14-уми июн намоишгоҳе доир гашт, ки дар он асарҳои рассомони Тоҷикистон, намоиши аккосии Заур Дахте ва намоиши армуғонҳо аз сангҳои қимматбаҳо пешниҳод шуда буданд.

Дар ифтитоҳ намояндагони бонувони Тоҷикистон либосҳои миллии занонаро намоиш доданд. Намоиши филмҳои тоҷик дар Хонаи синамои ба номи Чингиз Айтматов баргузор гардид.

Чорабиниҳои дар доираи Рӯзҳои фарҳангии Тоҷикистон дар Қирғизистон баргузор гардида, тамошобинони пойтахти Қирғизистонро бо ҷилои гуногуншаклу дурахшони санъати халқи тоҷик, махсусияти урфу одат ва анъанаҳои он, ҳамчунин бо дастовардҳои муосири Тоҷикистон дар соҳаи фарҳанг ошно намуданд.

Моҳи март соли 2016 дар деҳаи Воруҳи ноҳияи Исфара ба муносибати ҷашни байналмилалӣ Наврӯз бо иштироки тоҷикону қирғизон маҳфиле баргузор шуд, ки дар он аъзои Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон - Қирғизистон» ширкат варзиданд.

Аз 16 то 20 ноябри соли 2016 Рӯзҳои фарҳанги Ҷумҳурии Қирғизистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доир гардид. Чорабиниҳои мазкур аз ҷониби Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамроҳӣ бо Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттифоқи кинематографистон, Китобхонаи миллий ва Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сатҳи баланд баргузор гардид.

23 декабри соли 2016 аъзои Ҷамъияти дӯстии «Тоҷикистон- Қирғизистон» дар Форуми анҷуманҳои дӯстӣ ва Фестивали дӯстии донишҷӯён ва ҷавонон бо номи «Гуфтугӯи тамаддунҳо-гуфтугӯи халқҳо», ки бахшида ба 25-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 25-солагии таъсиси ИДМ дар Маркази илму фарҳанги Россия ва 27 декабри соли 2016 дар шакли консерти идона дар толори бинои нави Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон баргузор шуд, иштирок намуданд [4].

Бо ибтикори кафедраи назария ва адабиёти навини форси тоҷикии Донишгоҳи миллии

Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон 14-уми декабри соли 2018 Конференсияи илмию амалӣ таҳти унвони «Нақши Чингиз Айтматов дар таҳаввули насли муосири тоҷик» дар бинои факултети филологияи тоҷики ДМТ баргузор шуд, ки дар кори он олимону устодони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, донишгоҳҳои Хучанду Бохтару Кӯлоб, намоёндогони Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва меҳмонон аз сафоратхонаҳои Россия, Қазоқистону Қирғизистон иштирок намуданд.

27-уми декабри соли 2018 аз тарафи Сафорати Ҷумҳурии Қирғизистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоиши романи таълифгаштаи Чингиз Айтматов дар бинои Китобхонаи миллии Тоҷикистон баргузор шуд. Чингиз Айтматов борҳо ба Тоҷикистон омада, бо аҳли зиёи он мулоқот карда, арҷгузориҳои эҷодиёти худро дорад. Сафири Қирғизистон дар Тоҷикистон Жаниш Султанкулович Рустенбеков 370 нусхаи романи Ч.Айтматов «Когда падают горы» ба забони тоҷикиро ба Китобхонаи миллии Тоҷикистон ва 320 нусхари ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тақдим намуда, ҳамзамон қайд кард, ки Чингиз Айтматов дӯсти наздики халқи тоҷик буд [5].

Соли 2019 Театри давлатии академӣ-драмавии ба номи Абулқосим Лоҳутӣ бо намоиши “Фирдавсӣ” дар Фестивали байналмилалӣ театрии “Арт-Ордо” дар Ҷумҳурии Қирғизистон ширкат варзида, ҷоизаи “Беҳтарин нақши мардона”-и ҷашнвораи мазкурро Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон Қурбон Собир соҳиб шуд.

Мутаассифона, тӯли соли 2020 бо назардошти паҳншавии бемории ҳамагири “COVID-19” сафарҳои ҳунари ва табодули фарҳангӣ сурат нагирифтанд [6].

Дар доираи баргузориҳои ҷаласаи ҷашнии Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанхай барномаи фарҳангии “Шоми дӯстӣ” бо иштироки ҳайатҳои ҳунарии кишварҳои аъзо 16 сентябри соли 2021 дар Маҷмааи давлатии “Қохи Борбад” доир гардид, аз Ҷумҳурии Қирғизистон Ансамбли фолклорӣ- этнографии “Қаган” ва Ансамбли давлатии рақсии “Ак -Марал” дар ҳайати 29 нафар аз 14 то 19 сентябри соли 2021 дар ин чорабиниҳои муҳимми сиёсату байналмилалӣ ширкат варзиданд.

Инчунин моҳи апрели соли 2021 Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон Сайфулло Юсупов ҷиҳати иштирок дар Фестивали байналмилалӣ овозхонии операӣ ба шаҳри Бишкеки

Ҷумҳурии Қирғизистон сафари ҳунари анҷом дод. Робитаҳои фарҳангии Тоҷикистону Қирғизистон тибқи қарордодҳо амалӣ гардида истодаанд [7].

Ҳамкориҳо дар соҳаи синамо новобаста аз муносибатҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва сиёсӣ идома дорад. Масалан, ба танишҳои марзии мавҷуда нигоҳ накарда, филмномависи тоҷик Искандар Усмонов ва коргардони қирғиз Тинчтик Абулқосимов филмери зери унвони "Дар марз" дар бораи низоъҳои сарҳадии Тоҷикистону Қирғизистон таҳия намуданд, ки ин филм дар Техрон ҷоиза гирифт. "Лаҳзаҳои филм дар яке аз маҳаллаҳои марзии "Гулистон"- и миёни Тоҷикистону Қирғизистон ба навор гирифта шудааст.

Гузаргоҳи марзии "Гулистон"- "Қарамиқ" дар гузашта аз мавзӯҳои пурбаҳси миёни ду кишвар буд. Қаблан Искандар Усмонов гуфта буд, ҳадаф аз ин филм нишон додани ҳолатҳои муноқишаву хархашаҳо дар деҳоти марзии Тоҷикистону Қирғизистон аст, ки бо сабабҳои ночиз сар мезананд, бузург карда мешаванд ва пеш аз ҳама ба сокинони деҳоти ду тараф зарари ҷониву молӣ мерасонанд.

Воқеияти марзӣ ин аст, ки мардуми тоҷик ва қирғизи ду сӯи сарҳад дар умум хостории зиндагии оромӣ осуда ва пойдорӣ сулҳу суботанд. Аҳолии маҳалҳои наздимарзии ду кишвар дар Исфараву Бодканд ва Бобочон Ғафурову Лайлак аз солҳо ба ин тараф қанори ҳам, дар як кӯча ё ду сӯи роҳ зиндагӣ доранд ва аз як ҷӯ об менӯшанду аз як роҳ ва чарогоҳ истифода мекунанд. Гоҳе сари истифода аз ин манобеъ байни сокинон муноқишаву низоъҳо сар мезананд, ки ба хунрезӣ низ поён меёбанд [8].

Мо манфиатдор ҳастем, ки муносибатҳоямонро бо тамоми давлатҳои муштаракулманофеъ, бахусус кишварҳои ҳамсоияи Осиёи Марказӣ ҳарчи бештар густариш ва тақвият диҳем [9, 21].

Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми навбатии худ соли 2016 ба Маҷлиси Олӣ чунин иброз дошта буданд: ташаккул ва татбиқи сиёсати хоричӣ, ки меҳвари онро сиёсати "дарҳои кушода" ташкил медиҳад, яке аз дастовардҳои бузурги давлати миллии мо дар замони соҳибистиклолӣ ба шумор меравад.

Ҳадафҳои аслии сиёсати хоричии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамонро бетағйир монда, ба ҳифзи манфиатҳои миллии дар арсаи байналмилалӣ, фароҳам овардани шароити мусоиди берунӣ барои рушди устувори мамлакат ва мусоидат ба таҳкими пояҳои истиқлолу соҳибхитории давлати Тоҷикистон нигаронида шудаанд.

Дар ин замина мусоидат ба эҷоди фазои эътимоду амният атрофи кишвар аз роҳи густариш ва таҳкими муносибатҳои неки ҳамсоиягӣ ба ҳамаи мамлакатҳои ҳамҷавор бо истифода аз василаҳои сиёсӣ дипломатӣ, саъю талоши пайваста ҷиҳати ҳалли саривақтии масоили мубрами минтақа дар сарҳати сиёсати хоричии давлати мо қарор хоҳад дошт.

Тоҷикистон муносибатҳои дӯстӣ ва ҳамкориҳои гуногунҷанбаи судмандро бо тамоми кишварҳои дунё ба роҳ монда, робитаҳои созандаи дӯстонаро бар пояи эҳтироми ҳамдигар ва баробарӣ густариш медиҳад [10, 36-37].

Ҷунонҷӣ аспиранти кафедраи муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Ҷамшед Абдуллоев зикр намудааст: "Ҳарчанд дар Ҷумҳурии Қирғизистон соли 2005 мавҷи эътирозу нооромӣҳо бо номи "инқилоби зард" ба амал омада бошад ҳам, вале ба сиёсати кишварҳо нисбати якдигар ягон тағйирот ворид нагардидааст. Сафари Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Раҳмон ба Ҷумҳурии Қирғизистон дар таърихи 18-20 сентябри соли 2007 дар муносибати байни кишварҳо марҳалаи навро оғоз намуд [11, 94].

Пешвои муаззамии миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон доимо дар суҳанронҳои пурмуҳтавои худ қайд менамояд, ки: "Мо ҷонибдори низоми ҷаҳонии одилона, бидуни ҷангу низоъ, густариши ҳамкориву шарикӣ баробар ва судманди ҳамаи кишварҳои олам, таъмини амнияти ҷаҳониву минтақавӣ бо роҳи созишу муқолимаи созанда бар асоси Ойинномаи Созмони Милалӣ Муттаҳид мебошем.

Сиёсати “дарҳои кушода” чун меҳвари аслии муносибатҳои мо бо ҷаҳони муосир воқеӣ, дуруст ва судовар будани худро нишон дод.

Мо минбаъд низ ҳамкориҳоро дар чунин рӯҳияи созанда бо ҷамаи кишварҳои Осиё идома хоҳем дод [12, 4-7].

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми навбатии худ чунин иброз доштанд, ки; “Рушду тавсеаи ҳамкориҳои минтақавӣ ва таъмину таҳкими амниятӣ субот дар минтақаи Осиёи Марказӣ яке аз рукнҳои бунёдии сиёсати хориҷии давлати моро ташкил медиҳад” [13, 43].

Ҳамин тариқ, таҳлилу баррасии равандиҳои ҷаҳонишавӣ ва таъсири он ба вазъи иқтисодию сиёсии ҷумҳуриҳои Тоҷикистон ва Қирғизистон нишон дод, ки дар ҳар ду кишвар барқарорсозии иқтисодӣ дар асоси ислоҳоти сохторӣ ва фаъолияти ҳукумат барои фароҳам овардани омилҳо ва шароити нави зарурӣ равона шудааст. Яке аз ин шароитҳое, ки ба пешрафти иқтисоди мамлакатҳо мусоидат мекунад, ҷалби сармоя ба иқтисодиёти кишвар ва сармоягузори мебошад [14, 143].

Қобили зикр аст, ки самти ҳамкориҳои фарҳангӣ ба шарҳдӯстонаи Тоҷикистону Қирғизистон дар сатҳи вусъатёбанда рушд намуда, он аз ҳар ҷиҳат мавриди дастгирии мардуми ба ҳам дӯсти ҳарду кишвар мебошад. Рушди муносибат дар самти маориф ва фарҳанг дар доираи сохторҳои минтақавӣ низ сурат мегирад.

Хулоса, халқҳои тоҷику қирғизро умумиятҳои зиёди фарҳангӣ ба ҳам мепайванданд. Ду халқи ҳамсоя дар раванди таърих аз осори маънавии якдигар баҳра бурда, таъсири мутақобила дар зиндагиашон ба назар мерасад. Ҳамин тариқ, ҳамкориҳои судманди ду халқи бародар ҷавобгӯӣ манофеи ду кишвар буда, ҳадафи асосӣ ба пешрафту ободии манотиқи Осиёи Марказӣ нигаронида шудааст.

Муқарриз: Абдуллоев Ҷ.Т. – н.и.т., ДМТ

АДАБИЁТ

1. Иттиҳоди давлатҳои мустақил. Оймахмадов М. Душанбе – 2018. С.143.
2. Манас. Эпоси халқи қирғиз. Ирфон. Душанбе – 1982. С. 3-8 1.
3. Чингиз Айтматов – нобиғаи қарни XX. 2015-12-12. URL: <http://www.kmt/tj/>. Санаи мурочиат: 15.11.2021.
3. Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон. Шуъбаи муносибатҳои байналхалқӣ. Ҷузвдони Қирғизистон солҳои 1994-2017. Санаи мурочиат 20.08.2021.
4. Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон. Шуъбаи муносибатҳои байналхалқӣ. Ҷузвдони Қирғизистон солҳои 2018-2021. Санаи мурочиат 20.08.2021.
5. Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон. Раёсати санъат. Санаи мурочиат 14.09.2021.
6. Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон. Шуъбаи муносибатҳои байналхалқӣ. Ҷузвдони Қирғизистон солҳои 2018-2021. Санаи мурочиат 20.08.2021.
7. “Дар марз”. www.ozodi.org/a/3/01.83.html. Санаи мурочиат 10. 10. 2021.
8. Эмомалӣ Раҳмонов, Ваҳдати миллӣ мароми мост (Суханронӣ дар воҳӯрӣ бо зиёиён, 19 март соли 1997), Душанбе, - Ирфон, 1997. С. 21,72 с.
9. Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, 22 декабри соли 2016. Нашриёти “Шарқи озод”. 40с.
10. Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (мачаллаи илмӣ) № 3/2, Душанбе: “Сино” 2017, С.94,-318с.
11. Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи самтҳои сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ш. Душанбе, 22 декабри соли 2017. КВД КТН “Шарқи озод”-и ДИП ҚТ. 48с.
12. Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи самтҳои сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ”, ш. Душанбе, 26 декабри соли 2019. КВД КТН “Шарқи озод”-и ДИП ҚТ. 47с.
13. Давлиёрова С. Т. Ҷумҳурии Тоҷикистон дар роҳи татбиқи ҳадафҳои рушд//Маводи Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Душанбе, 17 сентябри соли 2021.-Душанбе: Илм, 2021.-288.
14. Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, 22.12. 2016.
15. [Манбаи электронӣ] URL: <http://president.tj/node/19088> (санаи мурочиат: 22.02. 2022).

ҲАМКОРИҲОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ВА ҶУМҲУРИИ ҚИРҒИЗИСТОН ДАР СОҲАИ

ФАРҲАНГ

Ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҷумҳурии ба мо дӯсту бародар ва ҳамсоюву ҳамсарҳад Ҷумҳурии Қирғизистон дар тамоми ҷабҳаҳои сиёсӣ, фарҳангӣ, дипломатӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ густариш ёфтаанд. Аз ҷумла, баргузориҳои Рӯзҳои фарҳангии ҳар ду ҷумҳурӣ, сомондихии чорабиниҳои гуногуни милливу музикӣ, намоишҳо, конференсияҳои илмиву амалии байналхалқӣ, симпозиуму машваратҳо бо иштироки намояндагони илм, фарҳанг ва зиёни эҷодкор ба ҳукми анъана даромадаанд. Тавре маълум аст, халқҳои тоҷик ва қирғиз аз замони қадим ҳудудан ба ҳамдигар наздик буда, дар як сарзамин ҳаёт ба сар мебаранд ва аз ҳамон давраҳо бо тоҷикон ҳамсоюгии наздик ва доду гирифт доранд. Таҳлили равобитаи фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Қирғизистон нишон дод, ки ҳарду давлат дар таҳким ва рушди равобитаи байнидавлатӣ дар соҳаи фарҳанг ҳамеша ҳавасманд мебошанд. Бо соҳибистиклол гардидани ҷумҳуриҳои мазмун ва мундариҷаи ин ҳамкорихо боз ҳам ғанӣ гардида, ба манфиати ҳар ду кишвар равона шудаанд, ки барои пешрафти соҳаҳои фарҳангии ду ҳамсою кишвар заминаи муфид хоҳад гузошт. Дар ибтидои асри XXI замина ва муҳтавои ин ҳамкорӣ ғанӣ гардида, ба нафъи ҳарду кишвар нигаронида шудааст. Дар маҷмӯъ рушди ҳамкорихои фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Қирғизистонро рушдбанди арзёбӣ намудан ба маврид аст. Дар мақола мухтасар аз соҳаҳои ташаккули ҳаёти фарҳангӣ ва равобитаи адабии халқҳои тоҷик ва қирғиз сухан меравад.

Калидвожаҳо: Тоҷикистон, Қирғизистон, фарҳанг, ҳамкорихо, рӯзҳои фарҳангӣ, робитаҳо, адабиёт, санъат, тоҷик, қирғиз, дӯстӣ.

СОТРУДНИЧЕСТВО РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН И КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Сотрудничество Республики Таджикистан с нашей дружественной, братской и соседней Республикой Кыргызстан расширилось во всех политических, культурных, дипломатических, экономических и социальных сферах. В частности, стало традицией проводить Дни культуры обеих республик, организовывать различные национальные и музыкальные мероприятия, выставки, международные научно-практические конференции, симпозиумы и консультации с участием представителей науки, культуры и творческой интеллигенции. Как известно, таджикский и кыргызский народы издревле близки друг другу и живут на одной земле, и с тех пор являются близкими соседями и торговцами с таджиками. Анализ культурных связей между Республикой Таджикистан и Кыргызской Республикой показывает, что обе страны всегда заинтересованы в укреплении и развитии межгосударственных отношений в сфере культуры. В начале XXI века контекст и содержание этого сотрудничества обогащены и направлены на благо обеих стран. В статье кратко рассматриваются сферы становления культурной жизни и литературных связей таджикского и кыргызского народов.

Ключевые слова: Таджикистан, Кыргызстан, культура, сотрудничество, литературные дни, укрепление, общество, контакты, литература, искусство, таджик, киргиз, дружба.

COOPERATION BETWEEN THE REPUBLIC OF TAJIKISTAN AND THE KYRGYZ REPUBLIC IN THE FIELD OF CULTURE

Cooperation of the Republic of Tajikistan with our friendly, fraternal and neighboring Republic of Kyrgyzstan has expanded in all political, cultural, diplomatic, economic and social spheres. In particular, it has become a tradition to hold Days of Culture of both republics, to organize various national and musical events, exhibitions, international scientific and practical conferences, symposiums and consultations with the participation of representatives of science, culture and creative intelligentsia. As you know, the Tajik and Kyrgyz peoples have been close to each other since ancient times and live on the same land, and since then they have been close neighbors and traders with the Tajiks. An analysis of cultural ties between the Republic of Tajikistan and the Kyrgyz Republic shows that both countries are always interested in strengthening and developing interstate relations in the field of culture. At the beginning of the 21st century, the context and content of this cooperation is enriched and directed to the benefit of both countries. The article briefly discusses the spheres of the formation of cultural life and literary relations of the Tajik and Kyrgyz peoples.

Key words: Tajikistan, Kyrgyzstan, culture, cooperation, literary days, strengthening, society, contacts, literature, art, Tajik, Kyrgyz, friendship.

Маълумот дар бораи муаллиф: *Давлиёрова Сафаргул Тешиевна* - Институти омӯзиши масоили мамлакатҳои Осиё ва Аврупои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, номзади илмҳои фалсафа, дотсент, ходими пешбари илмӣ.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33.

Телефон: 985-29-40-97. **E-mail:** dsafargul@mail.ru

Сведения об авторе: *Давлиёрова Сафаргул Тешиевна* - Институт изучения проблем стран Азии и Европы НАНТ, кандидат философских наук, доцент, ведущий научный сотрудник.

Адрес: 734025, Республика Таджикистан, город Душанбе, проспект Рудаки, 33. Телефон: **985-29-40-97**. E-mail: **dsafargul@mail.ru** **Information about the author:** *Davliyorova Safargul Tessaevna* - Institute for the Study of the Problems of Asian and European Countries of the National Academy of Science, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor, Leading Researcher. **Address:** 734025, Republic of Tajikistan, Dushanbe city, Rudaki avenue, 33. Phone: **985-29-40-97**. E-mail: **dsafargul@mail.ru**

Паёми ДМТ 2022. № 12. Саҳ.92- 101